

УДК 338.246.8(477-22) (048.3)

DOI: 10.35432/tisb312024306532

Віктор Комаровський

*к.т.н., доцент кафедри менеджменту, фінансів і бізнес-технологій
Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0001-8778-5223>
e-mail: komarovskiy.v.v@op.edu.ua*

Іван Комаровський

*доктор філософії за спеціальністю державне управління та адміністрування,
старший викладач кафедри менеджменту, фінансів і бізнес-технологій
Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0001-5750-5374>
e-mail: komarovskiy.i.v@op.edu.ua*

Володимир Яценко

*к.держ.упр., доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук
Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0003-3845-0405>
e-mail: yatsenko.v.a@op.edu.ua*

**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИКА
ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ**

Проблема повоєнного відновлення регіонів України розглядається в контексті двох напрямів, проекти національного рівня та програми місцевого економічного розвитку (МЕР), пріоритетом яких має стати стале зростання та забезпечення добробуту громади регіону.

В якості теоретичного підходу до постановки програм МЕР розглянута можливість використання концепції полюсів зростання. Важливою передумовою успіху МЕР також визначено налагодження співпраці місцевих органів влади бізнесу та громади. Базовою форми організації такої співпраці запропоновано використання такої розповсюдженої практики, як державно - приватне партнерство.

Ключові слова: місцевий економічний розвиток, полюси зростання, державно-приватне партнерство, повоєнне відновлення, програми місцевого економічного розвитку.

Viktor Komarovskiy

*Associate Professor of the Department of Management,
Finance and Business Technologies of the Educational and Scientific Institute of
Public Service and Administration of the Odesa Polytechnic National University
<https://orcid.org/0000-0001-8778-5223>
e-mail: komarovskiy.v.v@op.edu.ua*

Ivan Komarovskiy

PhD in Public Administration, senior lecturer of the Department of Management, Finance and Business Technologies of the Educational and Scientific Institute of Public Service and Administration of the Odesa Polytechnic National University
<https://orcid.org/0000-0001-5750-5374>
e-mail: komarovskiy.i.v@op.edu.ua

Volodymyr Yatsenko

Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Sciences of the Educational and Scientific Institute of Public Service and Administration of the Odesa Polytechnic National University
<https://orcid.org/0000-0003-3845-0405>
e-mail: yatsenko.v.a@op.edu.ua

THEORETICAL FOUNDATIONS AND PRACTICE OF POST-WAR RECONSTRUCTION OF THE REGIONS OF UKRAINE

Considering the problem of post-war reconstruction, it should be noted that there is a certain dispersion of opinions on how, in what directions and for what resources it will take place. But beyond what will be chosen as a priority, it can be argued that the reconstruction process itself will take place on two levels: national-level projects and local development programs.

As for local economic development programs, it is proposed to adopt sustainable growth and ensuring the well-being of the community in the region as a priority. It is shown that the peculiarity of the organization of the process of local economic development is the well-established cooperation of local authorities, the private sector and the public.

The aim of the work is to investigate the possible relationship between the effectiveness of development programs and organizational forms of cooperation between local authorities, business and the public sector on the basis of the definition of the strategy of post-war recovery of the country.

Restoring the economic potential of Ukraine after the end of hostilities is a task, the successful solution of which is impossible without the application of a certain theory. In accordance with the purpose of the work and the modern practice of local economic development, the possibility of using the theory of "growth poles" is proved in the work, which will ensure the support of growth points in priority areas for the community. The participation of central and local authorities in the process of local economic development is mandatory. Their functions, mechanisms and management methods will be determined in accordance with the tasks to be solved.

For local authorities, it should be an urgent task not only to identify development priorities, but also to find the necessary resources in their full context. Possible ways out here are the use of such a common practice as "public-private partnership". The main approaches to the organization of the PPP agreement and the models of practical implementation of such partnership are determined.

Key words: local economic development, poles of growth, public-private partnership.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Незважаючи на стан війни з росією, все частіше науковці, державні діячі та політики з залученням громадськості ведуть дискусію щодо майбутнього України, її повоєнного відновлення. Питання відновлення є на порядку денному і у міжнародних партнерів [17].

Але розглядаючи проблему повоєнного відновлення, слід відміти певне розпорошення думок щодо того, яким чином, за якими напрямками та за рахунок яких ресурси вона буде відбуватися. Але поза тим, що буде вибрано в якості пріоритету, можна стверджувати що сам процес відбудови здійснюватиметься на двох рівнях: проекти національного рівня та програми місцевого розвитку. В той час, коли національні проекти будуть зосереджені на вирішенні важливих для всій України проблем, визначення програм місцевого розвитку буде залежати від таких чинників як:

- географічне розташування, можливість отримання завдяки цьому певних переваг у розвитку економіки;
- конкурентоспроможність товарів та послуг, які традиційно вироблялися до війни, на світовому споживчому ринку у майбутньому;
- можливість налагодження плідної співпраці органів влади, місцевих стейхолдерів та представників бізнесу;
- усвідомлення важливості застосування при розробці планів місцевого розвитку мультидисциплінарного підходу до аналізу існуючих проблем.

Певним узагальненням перерахованих факторів, що визначають передумови успішного місцевого розвитку є поняття «місцевий економічний розвиток» (МЕР). Розповсюджене визначення поняття МЕР приведено Світовим банком: «Місцевий економічний розвиток пропонує місцевій владі, приватному та неприбутковому секторам, а також місцевим громадам можливість працювати разом для покращення місцевої економіки» [22-23].

Загалом МЕР завжди має бути зосереджений на підвищенні конкурентоспроможності, збільшенні сталого зростання, створенні робочих місць і забезпечення добробуту громад регіону. Визначальною особливістю процесу МЕР завжди є налагоджена співпраця місцевих органів влади, приватного сектору і громадськості, які при підготовці планів спільно визначають можливості використання наявного економічного потенціалу, маркетингові переваги та конкурентні переваги регіону на споживчому ринку.

Питання забезпечення ефективного процесу МЕР є предметом досліджень багатьох науковців [4, 18, 24]. Але проблема покладання концепції МЕР в основу програми повоєнного відновлення країни ще не отримала свого вирішення і має стати предметом відповідних досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Розповсюдженим підходом до визначення поняття МЕР є його представлення через ключові складові, які практично забезпечують можливість процесу у розвитку. Наприклад МЕР може визначатися як: «структурний процес і процес зростання, який, роблячи повне використання місцевих ресурсів призводить до безперервного зростання добробуту людей, які проживають у місцевості чи регіоні країни» [5, 12]. Для цього сам процес пропонується розглядати через три виміри: «економічний (засоби виробництва, які дозволяють використання місцевих ресурсів, підвищення продуктивності та конкурентоспроможності на ринку); соціокультурний

(характеризується соціальною та економічною мережею, в якій місцеві цінності та інституції підтримують процес у розвитку); адміністративно-політичний вимір (створення на основі місцевих ініціатив влади, бізнесу та суспільства середовища необхідного для сприяння сталому місцевому розвитку)» [8].

Альтернативне визначення МЕР пропонує його розглядати як поєднання державної політики і практичних дій з місцевого розвитку [6, 7]. За цим підходом концепція МЕР розглядається через призму чотирьох факторів: наявність початкових ресурсів як основа подальшого розвитку; можливість їх використання для отримання додаткової вартості, нових ресурсів; створення нового економічного потенціалу; подальше розширення ресурсної бази [14-16].

В приведеному визначенні МЕР поняття «ресурси» слід розглядати як інтегральний показник, який свідчить про наявність будь якого початкового економічного потенціалу. Можливість його збільшення пропонується розглядати через застосування моделі «основних продуктів і надлишку» [10], в рамках якої економічна діяльність ґрунтується на зворотних або прямих міжгалузевих зв'язках, які виникають в результаті економічної діяльності за умов, що в регіоні є незадіяні ресурси.

Дослідження можливості економічного розвитку також може проводитися на основі використання так званої концепції «зовнішньої та агломераційної економіки» або «полюсів зростання» [19, 20]. Відповідно до даного підходу, перевагу в місцевому розвитку слід надавати тим регіонам, які вже мають певні переваги. При цьому, регіони які не отримують необхідну підтримку, спочатку будуть розглядатися як певна ресурсна база і територія споживання, з подальшою перспективою залучення у майбутньому до процесу зростання.

Як було відмічено, передумовою ефективного МЕР є покладання на місцеві органи влади провідної ролі у визначенні пріоритетів, підготовки та реалізації заходів з виконання підготовлених планів. Але важливим чинником ефективності МЕР є обов'язкова співпраця з приватним сектором та громадськістю. Прикладом організації такої співпраці є використання такої розповсюдженої практики, як «державно - приватне партнерство» (ДПП) [2]. Термін «державно-приватне партнерство», що є перекладом розповсюдженого терміну «public-private partnership (PPP)», може бути визначений таким чином: державно-приватне партнерство – це інституційний і організаційний альянс органів виконавчої влади і місцевого самоврядування із бізнесом з метою реалізації суспільно значимих проектів і програм у широкому спектрі комунального господарства та інфраструктури, включаючи сферу послуг.

Питання використання концепції ДПП органами виконавчої влади та місцевого самоврядування для підтримки програм з розвитку стало предметом розгляду численних наукових публікацій [1]. Провідною тезою в них є відзначення, що створення альянсів на основі ДПП дозволяє значно підвищити ефективність програм МЕР, без використання для цього додаткових фінансових вкладень з боку органів виконавчої влади [2].

Для цього, за угодою ДПП, передбачається використання ресурсів приватного сектора (гроші, обладнання, досвід тощо) та, що теж важливо, переведення на нього ключових ризиків (проект, будівництво, експлуатація створених виробництв або інфраструктурних об'єктів) [3]. Але за владою залишається відповідальність за кінцевий результат відповідно до головної мети, підвищення добробуту місцевої громади.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета роботи полягає в тому, щоб покладаючись на визначення стратегії повоєнного відновлення країни концепції МЕР дослідити можливий зв'язок між ефективністю програм розвитку та організаційними формами співпраці місцевих органів влади, бізнесу та громадського сектору.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. З огляду на неспроможність держави, місцевих органів виконавчої влади самостійно вирішити проблемні питання, що будуть виникати при розгляді питання повоєнного відновлення країни, розгляд можливості використання концепції МЕР є актуальним та таким, що потребує свого розгляду завданням.

До основних завдань в цьому напрямку слід віднести розвиток економічних, правових та організаційних засад реалізації програм з розвитку відповідно до розглянутих положень концепції МЕР, з метою забезпечення підтримки точок зростання у пріоритетних для громади напрямках. Для цього, з урахуванням специфічних передумов повоєнного відновлення регіонів слід здійснити постановку і розвиток нових моделей та механізмів програм МЕР. Окремого розгляду також заслуговує проведення дослідження питання щодо застосування практики ДПП, але вже за нових умов. Для цього є сенс більш детально розглянути такі певні особливості ДПП як:

- потенційні вигоди які супроводжуються у випадку повоєнного відновлення більш високими ризиками ДПП;
- загальні рекомендації, яка модель ДПП може бути використано в поточній роботі органів виконавчої влади та місцевого самоврядування та за таких умов;
- необхідні інституційні зміни, необхідні для того, щоб допомогти органам виконавчої влади та місцевого самоврядування обрати відповідний підхід до надання послуг та відновлення інфраструктури регіону, яка була порушена внаслідок війни.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Відповідно до теорії полюсів зростання, економічний простір України на етапі переходу до повоєнного відновлення може розглядатися як поле сил, що включає центри тяжіння або агломерації (полюси), з яких виходять відцентрові сили, що притягують до себе ресурси оточуючих територій [19]. Умовою такого представлення економічної мапи є більш висока ефективність полюсів у використанні інновації, що дозволяє випускати конкурентну продукцію, яка користується попитом на споживчому ринку. Цей ефект буде поширюватися та сприйматися суспільством через процес мультиплікації. В результаті виникає процес поляризації, який приводить до перерозподілу благ між населення регіону.

За положеннями теорії полюсів, економічне зростання не може одночасно відбуватися всюди. Воно проявляється в полюсах, які можуть мати різний рівень інтенсивності і не виключено випадок, коли полюс може втратити переваги агломерації або периферійна територія стане полюсом [20]. У будь якому разі полюс розвитку має представляти собою «набір із здатністю генерувати економічні та соціальні структури, результатом яких є збільшення складності цілого та розширення його багатовимірної продуктивності» [20].

Відправною точкою для розгляду можливості застосування певних теорій МЕР в плані їх застосування для розробки планів повоєнного відновлення країни може стати класичне визначення потенціалу існуючої регіональної економічної бази, запозичене з регіональної економіки. Він може бути представлений через набір існуючих видів діяльності в регіоні, за умов що вони експортуються за межі його економічних кордонів. У основних теоріях МЕР набір факторів, які визначають розташування види діяльності та економічне зростання економічної бази регіону визначаються як базові. Небазові види діяльності складаються з «допоміжних галузей», які є похідними від основної економічної діяльності та попит на які визначається на місцевому рівні.

Формальне застосування такого підходу знайшло своє відображення при розгляді

створення міських агломерацій, як полюсів зростання в регіоні та їх взаємодія з оточуючою переферією [11, 13]. Зростання полюсу росту за використання ресурсів оточуючої території (виробники та споживачі) розглядається у певній просторовій одиниці як результат дії двох сил: доцентрової або сили штовхання та відцентрової сили, сили розсіювання або виштовхування.

Потенціал розвитку доцентрової сили визначається рівнем розвитку економіки регіону, прийнятою стратегією розвитку агломерації та рівнем розвитку зворотних і прямих зв'язків зі споживчим ринком. Сили розсіювання визначаються факторами, можливість використання яких зменшується зі збільшенням відстані агломерації, полюса зростання, низьким рівнем конкуренції виробництва на споживчому ринку тощо [13].

Ґрунтуючись на динамічних стадіях свого розвитку, регіони в якості полюсу зростання мають пройти етапи розвитку ринку а потім зростання циклу продукту. Спроможність регіону пройти через ці етапи буде залежати, серед іншого, від ступеня технологічних інновацій серед фірм, розташованих у регіоні, кількості інноваційних фірм та обсягу загального прибутку, отриманого в регіоні [21].

Відповідно до підходу, визначеного в новій економічній географії, можна стверджувати що розвиток регіонів повоєнної України буде визначатися наявністю агломерації та рівнем технологічних інновацій, що впроваджені у виробництво. В залежності від стартового потенціалу, всі регіони можуть бути віднесені до двох груп: локальні полюса зростання та периферійні регіони, які є менш розвиненими. Центральні регіони виробляють товари, що входять до перших трьох стадій товарного циклу, а периферійні виробляти на стадії стандартизації.

Відновлення економічного потенціалу України після закінчення бойових дій представляє собою завдання, успішне вирішення якого неможливо без застосування певних теорій. Звичайно, їх вибір не буде обмежуватися тільки концепціями МЕР або полюсів зростання. Але у будь якому разі участь центральних та місцевих органів влади у цьому процесі є обов'язковою. Їх функції, механізми та методи управління будуть визначатися відповідно до завдань, які будуть вирішуватися.

Для місцевих органів влади актуальним завдання стане не тільки визначення пріоритетів розвитку, але і пошук необхідних для цього ресурсів в їх повному контексті. Можливим рішенням тут є залучення зовнішніх інвесторів, за умов що буде доведений конкурентний потенціал території, або використання ресурсів місцевого приватного сектору на основі положень [1].

Механізм застосування ДПП у програмах повоєнного відновлення країни є системою, що призначена для практичного здійснення державного управління та досягнення поставлених цілей. Для сторони партнерства повинні мати специфічну структуру, методи, важелі та інструменти впливу на об'єкт управління (інфраструктура та послуги) з відповідним правовим, нормативним і інформаційним забезпеченням.

Основними складовими угоди на засадах ДПП є об'єкти та суб'єкти державного управління, їх цілі, завдання, функції, методи управління, організаційні структури та адміністративні послуги [3]. Важелі управління проектом ДПП з боку органів виконавчої влади мають включати механізми формування та реалізації:

- механізм формування передбачає виявлення сукупності структурних елементів проекту ДПП, загальну оцінку стану та можливостей системи управління процесом місцевого розвитку на умовах партнерства всіх залучених до цього сторін;
- механізм реалізації окреслює процес формування комплексу організаційно-

управлінських заходів для створення умов по реалізації основних положень угоди ДПП. Він включає визначення напрямів удосконалення концептуальної, законодавчої, нормативно-правової бази щодо ДПП та формування ефективної державної і регіональної політики по створенню партнерств. Підґрунтям для створення механізму реалізації має стати існуюча законодавча та нормативна база ДПП.

Першим кроком у розробці алгоритму застосування механізму ДПП є визначення можливих варіантів організації таких проектів та функціональних зв'язків, що виникають між учасниками угоди в процесі її реалізації.

Таким чином, при підготовці проектних пропозицій ДПП слід розглядати різноманітні механізми та моделі організації співпраці влади та бізнесу. Вони визначаються специфічними передумовами в залежності від прийнятих та узгоджених з суспільством пріоритетів розвитку, узгоджених повноважень щодо прав власності, зобов'язань сторін, а також принципу розподілу ризиків та відповідальності між партнерами за проведення різних видів робіт, якість послуг що будуть надаватися тощо [2].

Основним учасником ДПП завжди є органи виконавчої влади та місцевого самоврядування. Їх дії можуть бути як запорукою успіху, так і джерелом виникнення специфічних ризиків.

Класифікація форм державно-приватного партнерства може бути заснована на зарубіжному досвіді поділу договорів в залежності від їх умов, що передбачають покладання на інвестора здійснення певних дій, а саме: будівництва (Build); реконструкції (Rehabilitate); володіння (Own); передачі (Transfer); управління (Operate) тощо. Відповідні найбільш поширені схеми організації ДПП та опис умов організації партнерства наведені у Таблиці.

Таблиця. Основні схеми організації ДПП

№	Схеми організації ДПП	Умови організації партнерства
1	Build, Operate, Transfer - будівництво - експлуатація/ управління - передача.	Приватний партнер бере на себе вся обов'язки щодо будівництва нових об'єктів. Далі на них покладається його експлуатація. Питання майнових прав власності з іншими учасниками ДПП обговорюється додатково.
2	Build, Transfer, Operate - будівництво - передача - експлуатація/управління).	Приватний партнер бере на себе вся обов'язки щодо будівництва нових об'єктів. Можливо додаткова угода щодо експлуатації цього об'єкту. Питання майнових прав власності не обговорюється.
3	BOO (Build, Own, Operate - будівництво - володіння - експлуатація/управління).	Об'єкт після завершення дії угоди про ДПП не передається органам виконавчої влади, а приватний партнер одержує права приватної власності (володіння і розпорядження).
4	DBOOT (Design, Build, Own, Operate, Transfer - проектування - будівництво - володіння - експлуатація/управління - передача).	Приватний партнер проектує об'єкт інфраструктури, здійснює його будівництво, після закінчення якого приймає на себе обов'язки по утриманню побудованого об'єкту, включно його поточний ремонт і модернізацію.
5	DBFO (Design, Build, Finance, Operate - проектування - будівництво - фінансування - експлуатація/управління)	Повна угода ДПП, яка включає обов'язки по фінансуванню з боку приватного партнера проектування об'єкту інфраструктури, його будівництво, після закінчення якого він приймає на себе обов'язки по утриманню побудованого об'єкту, включно його поточний ремонт і модернізацію.

Ці моделі можна вважати базовими. Їх узагальнення дозволяє запропонувати робочу організаційно-функціональну схему проекту створення та експлуатації об'єктів інфраструктури на засадах договору ДПП [9].

Розглянемо алгоритм фінансування з місцевого бюджету. Згідно Рисунку, органи виконавчої влади сприяють запозиченню коштів для фінансування комунального об'єкту шляхом надання своїх гарантій позичальникам щодо повернення коштів. Іноді вони можуть додатково до запозичених коштів вкласти свій капітал.

Позикодавці аналізують здатність органів виконавчої влади зібрати кошти через оподаткування і загальні надходження від комунальних підприємств, включно очікувані надходження від проекту. Такі гарантії вказуються як пасиви у списку фінансових зобов'язань органів виконавчої влади.

Рисунок. Організаційно - функціональна схема проекту ДПП

Згідно Рисунку, органи виконавчої влади сприяють запозиченню коштів для будівництва об'єкту інфраструктури шляхом надання своїх гарантій про повернення коштів. Іноді вони можуть додатково до запозичених коштів вкласти свій капітал.

Приватний партнер аналізує фінансовий потенціал об'єкту відповідно до потенційних надходжень в процесі його експлуатації. Відповідні гарантії вказуються як пасиви у списку фінансових зобов'язань органів виконавчої влади.

Далі, згідно Рисунку, приватний партнер забезпечує фінансування проекту ДПП. Місцеві органи влади дають гарантії на фінансування. Додатково, приватний партнер вкладає і свій капітал.

Проводячи аналіз проекту, позикодавець розглядає активи приватного підрядника у заставі, а також імовірність надходження проектних обсягів платежів від споживачів.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Повоєнне відновлення України після закінчення війни представляє собою задачу, успішне вирішення якої неможливо без застосування певної теорії. Представлення проблем повоєнного відновлення за двома рівнями: проекти національного рівня та програми

місцевого розвитку дозволяє визначити специфічні передумови кожного з напрямів. Кожен з них потребує своє теоретичне обґрунтування, але у будь-якому разі участь центральних та місцевих органів влади у цьому процесі є обов'язковою. Їх функції, механізми та методи управління будуть визначатися відповідно до завдань, які будуть вирішуватися.

Щодо напрямку, який визначається як «місцевий економічний розвиток», то його практичне застосування в програмах місцевого розвитку може ґрунтуватися на наступних положеннях:

- економічний простір України на етапі переходу до повоєнного відновлення може розглядатися як поле сил, що включає центри тяжіння або агломерації (полюси), з яких виходять відцентрові сили, що притягують до себе ресурси оточуючих територій. Покладання в основу процесу МЕР положень теорії полюсів зростання на мапі країни дозволить визначати регіони, які стануть пріоритетними центрами з розвитку;

- для місцевих органів влади актуальним завдання є не тільки визначення пріоритетів розвитку, але і пошук необхідних для цього ресурсів в їх повному контексті. Можливим виходом тут є застосування механізму ДПП;

- при підготовці проектних пропозицій за ДПП слід розглядати різноманітні механізми та моделі організації співпраці влади та бізнесу. Вони визначаються специфічними передумовами в залежності від прийнятих та узгоджених з суспільством пріоритетів розвитку, узгоджених повноважень щодо прав власності, зобов'язань сторін, а також принципу розподілу ризиків та відповідальності між партнерами за проведення різних видів робіт, якість послуг що будуть надаватися.

Література

1. Запатріна І. В. «Публічно-приватне партнерство в Україні: перспективи застосування для реалізації інфраструктурних проектів і надання публічних послуг».(журнал «Економіка та прогнозування» №4/2010) URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2010_4_8.

2. Павлюк К.В. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави. [Електронний ресурс] / К.В. Павлюк, С.М. Павлюк // Наукові праці КНТУ. Економічні науки – 2010. - № 17. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

3. Круглов В.В. Розвиток державно-приватного партнерства в Україні: механізми державного регулювання Монографія. Харків Видавництво ХарPI НАДУ “Магістр”. URL: https://www.researchgate.net/publication/342871827_Rozvitok_derzavno-privatnogo_partnerstva_v_Ukraini_mehanizmi_derzavnogo_reguluvanna

4. Andrea Ascani, Riccardo Crescenzi, Simona Iammarino. Regional Economic Development: A Review. // Department of Geography and Environment London School of Economics and Political Science. WP1/03 Search working paper. - January 2012. - 27 p.

5. A.H.J. Bert Helmsing (2001) Local Economic Development. New generation of actors, policies and instruments. Erasmus University Rotterdam. URL: https://www.researchgate.net/publication/277810746_Local_Economic_Development_New_generation_of_actors_policies_and_instruments

6. Blakely, E. (2003), “Conceptualizing local economic development: Part 1”, Public Finance and Management, vol. 3, No. 2. URL: <https://go.gale.com/ps/i.do?id=GALE%7CA176368552&sid=googleScholar&v=2.1&it=r&linkaccess=abs&issn=15239721&p=AONE&sw=w&userGroupName=anon%7E67a4191d&aty=open-web-entry>

7. Blakely, E. and T. Bradshaw (2002), Planning Local Economic Development: Theory

and Practice, London, Sage Publications. DOI:10.1093/cdj/39.1.90 URL: https://www.researchgate.net/publication/31202660_Planning_local_economic_development_theory_and_practice_Edward_J_Blakely_and_Ted_K_Bradshaw_Sage_Publications_Thousand_Oaks_London_and_New_Delhi_2002_398_pp_ISBN_0-7619-2457-4_pound6900

8. Dickes Lori (2011) The theory and practice of third wave regional economic development strategies. Economics, Political Science/ Published 2011/ URL: https://www.academia.edu/73116680/The_theory_and_practice_of_third_wave_regional_economic_development_strategies

9. Delmon J. Private Sector Investment in Infrastructure: Project Finance, PPP Projects and Risk. The World Bank and Kluwer Law International. 2009. P. 7. URL: <https://law-store.wolterskluwer.com/s/product/private-sector-investment-in-infrastructure-project-finance-4e/01t4R00000OVBUHQAS>

10. Findlay, R. and M. Lundahl (1994), "Natural resources, 'vent-forsurplus,' and the staples theory", From Classical Economics to Development Economics, G.M. Meier, New York, St. Martin's Press. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-349-23342-7_5

11. Fujita, M., P. Krugman and T. Mori (1999), "On the evolution of hierarchical urban systems", European Economic Review, vol. 43, No. 2, Amsterdam, Elsevier. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S001429219800066X>

12. Fujita, M. and T. Mori (1997), "Structural stability and evolution of urban systems", Regional Science and Urban Economics, vol. 27, No. 4-5, Amsterdam, Elsevier. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S016604629780004X>

13. Krugman, P. (1999), "The role of geography in development", Proceedings of the World Bank Annual Conference on Development Economics, Washington, D.C., World Bank. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/769861468765277458/pdf/multi-page.pdf>

14. Local economic development: a primer developing and implementing local economic development strategies and action plans. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/763491468313739403/local-economic-development-a-primer-developing-and-implementing-local-economic-development-strategies-and-action-plans>

15. Local Economic Development Strategy in Five Steps. URL: <https://thehagueacademy.com/news/five-steps-to-designing-a-local-economic-development-strategy/>

16. Mario D. Tello (2010). From national to local economic development: theoretical issues. Cepal review 102. December 2010 Elizabethtown, Southern Public Administration Education. URL: <https://repositorio.cepal.org/server/api/core/bitstreams/b95a3c6b-6b8d-4378-95bd-e6ddd3b1ef73/content>

17. Martin Gasser & Carmela Salzano, Roberto Di Meglio, Alfredo Lazarte-Hoyle (2004). Local Economic Development in Post-Crises Situations. International Labor Organization. URL: http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/new_05_05_17.pdf

18. Rodríguez-Pose, Andrés and Tijmstra, Sylvia (2009) On the emergence and significance of local economic development strategies caf. Working paper N° 2009/07 July, 2009. URL: <https://scioteca.caf.com/bitstream/handle/123456789/200/200907Rodriguez-PoseyTijmstra%28portada%29VERSIONFINAL.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

19. Perroux, F. (1988), "The pole of development's new place in a general theory of economic activity", Regional Economic Development: Essays in Honor of Francois Perroux, B. Higgins and D. Savoie (eds.), Boston, Unwin Hyman. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315103242-3/pole-development-new->

place-general-theory-economic-activity-fran% C3%A7ois-perroux

20. Perroux, F. (1950), "Economic space: theory and applications", Quarterly Journal of Economics, vol. 64, Cambridge Massachusetts, The MIT Press. URL: <https://www.jstor.org/stable/1881960>

21. Vernon, R. (1966), "International investment and international trade in the product cycle", The Quarterly Journal of Economics, vol. 80, No. 2, Cambridge, Massachusetts, The MIT Press. URL: <https://www.jstor.org/stable/1880689>

22. World Bank. Local economic development (LED). Prepared by Urban Development Unit The World Bank Washington, DC. URL: www.worldbank.org/urban/led.

23. World Bank (2006). Local economic development : A primer developing and implementing local economic development strategies and action plans by gwen swinburn// Prepared by Urban Development Unit The World Bank Washington, DC. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/763491468313739403/pdf/337690REVISED0ENGLISH0led1primer.pdf>

24. World Bank (2003). Local economic development strategic planning and practice casebook. Prepared by The World Bank Washington Retrieved from, DC. URL: https://rsm-bst-live.bertelsmann-stiftung.de/fileadmin/files/BSt/Publikationen/GrauePublikationen/GP_Local_Economic_Development_Strategic_Planning_and_Practice_Casebook.pdf

References

1. Zapatrina I. V. «Publichno-pryvatne partnerstvo v Ukraini: perspektyvy zastosuvannya dlia realizatsii infrastrukturykh proektiv i nadannia publichnykh posluh».(zhurnal «Ekonomika ta prohnozuvannya» №4/2010) URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2010_4_8.

2. Pavliuk K.V. Sutnist i rol derzhavno-pryvatnoho partnerstva v sotsialno-ekonomichnomu rozvytku derzhavy. [Elektronnyi resurs] / K.V. Pavliuk, S.M. Pavliuk // Naukovi pratsi KNTU. Ekonomichni nauky – 2010. - № 17. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

3. Kruhlov V.V. Rozvytok derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini: mekhanizmy derzhavnoho rehuliuвання Monohrafiia. Kharkiv Vydavnytstvo KharRI NADU "Mahistr». URL: https://www.researchgate.net/publication/342871827_Rozvytok_derzhavno-privatnogo_partnerstva_v_Ukraini_mekhanizmi_derzhavnogo_reguluvannaAndrea

4. Ascani, Riccardo Crescenzi, Simona Iammarino. Regional Economic Development: A Review. // Department of Geography and Environment London School of Economics and Political Science. WP1/03 Search working paper. - January 2012. - 27 p.

5. A.H.J. Bert Helmsing (2001) Local Economic Development. New generation of actors, policies and instruments. Erasmus University Rotterdam. URL: https://www.researchgate.net/publication/277810746_Local_Economic_Development_New_generation_of_actors_policies_and_instruments

6. Blakely, E. (2003), "Conceptualizing local economic development: Part 1", Public Finance and Management, vol. 3, No. 2. URL: <https://go.gale.com/ps/i.do?id=GALE%7CA176368552&sid=googleScholar&v=2.1&it=r&linkaccess=abs&issn=15239721&p=AONE&sw=w&userGroupName=anon%7E67a4191d&aty=open-web-entry>

7. Blakely, E. and T. Bradshaw (2002), Planning Local Economic Development: Theory and Practice, London, Sage Publications. DOI:10.1093/cdj/39.1.90 URL: https://www.researchgate.net/publication/31202660_Planning_local_economic_development_theor

y_and_practice_Edward_J_Blakely_and_Ted_K_Bradshaw_Sage_Publications_Thousand_Oaks_London_and_New_Delhi_2002_398_pp_ISBN_0-7619-2457-4_pound6900

8. Dicks Lori (2011) The theory and practice of third wave regional economic development strategies. Economics, Political Science/ Published 2011/ URL: https://www.academia.edu/73116680/The_theory_and_practice_of_third_wave_regional_economic_development_strategies

9. Delmon J. Private Sector Investment in Infrastructure: Project Finance, PPP Projects and Risk. The World Bank and Kluwer Law International. 2009. P. 7. URL: <https://lawstore.wolterskluwer.com/s/product/private-sector-investment-in-infrastructure-project-finance-4e/01t4R00000OVBUHQAS>

10. Findlay, R. and M. Lundahl (1994), "Natural resources, 'vent-forsurplus,' and the staples theory", From Classical Economics to Development Economics, G.M. Meier, New York, St. Martin's Press. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-349-23342-7_5

11. Fujita, M., P. Krugman and T. Mori (1999), "On the evolution of hierarchical urban systems", European Economic Review, vol. 43, No. 2, Amsterdam, Elsevier. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S001429219800066X>

12. Fujita, M. and T. Mori (1997), "Structural stability and evolution of urban systems", Regional Science and Urban Economics, vol. 27, No. 4-5, Amsterdam, Elsevier. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S016604629780004X>

13. Krugman, P. (1999), "The role of geography in development", Proceedings of the World Bank Annual Conference on Development Economics, Washington, D.C., World Bank. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/769861468765277458/pdf/multi-page.pdf>

14. Local economic development: a primer developing and implementing local economic development strategies and action plans. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/763491468313739403/local-economic-development-a-primer-developing-and-implementing-local-economic-development-strategies-and-action-plans>

15. Local Economic Development Strategy in Five Steps. URL: <https://the Hagueacademy.com/news/five-steps-to-designing-a-local-economic-development-strategy/>

16. Mario D. Tello (2010). From national to local economic development: theoretical issues. Cepal review 102. December 2010 Elizabethtown, Southern Public Administration Education. URL: <https://repositorio.cepal.org/server/api/core/bitstreams/b95a3c6b-6b8d-4378-95bd-e6ddd3b1ef73/content>

17. Martin Gasser & Carmela Salzano, Roberto Di Meglio, Alfredo Lazarte-Hoyle (2004). Local Economic Development in Post-Crisis Situations. International Labor Organization. URL: http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/new_05_05_17.pdf

18. Rodríguez-Pose, Andrés and Tijmstra, Sylvia (2009) On the emergence and significance of local economic development strategies caf. Working paper N° 2009/07 July, 2009. URL: <https://scioteca.caf.com/bitstream/handle/123456789/200/200907Rodriguez-PoseyTijmstra%28portada%29VERSIONFINAL.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

19. Perroux, F. (1988), "The pole of development's new place in a general theory of economic activity", Regional Economic Development: Essays in Honor of Francois Perroux, B. Higgins and D. Savoie (eds.), Boston, Unwin Hyman. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315103242-3/pole-development-new-place-general-theory-economic-activity-fran%3%A7ois-perroux>

20. Perroux, F. (1950), "Economic space: theory and applications", Quarterly Journal of

Economics, vol. 64, Cambridge Massachusetts, The MIT Press. URL: <https://www.jstor.org/stable/1881960>

21. Vernon, R. (1966), "International investment and international trade in the product cycle", The Quarterly Journal of Economics, vol. 80, No. 2, Cambridge, Massachusetts, The MIT Press. URL: <https://www.jstor.org/stable/1880689>

22. World Bank. Local economic development (LED). Prepared by Urban Development Unit The World Bank Washington, DC. URL: www.worldbank.org/urban/led.

23. World Bank (2006). Local economic development : A primer developing and implementing local economic development strategies and action plans by gwen swinburn// Prepared by Urban Development Unit The World Bank Washington, DC. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/763491468313739403/pdf/337690REVISED0ENGLISH0led1primer.pdf>

24. World Bank (2003). Local economic development strategic planning and practice casebook. Prepared by The World Bank Washington Retrieved from, DC. URL: https://rsm-bst-live.bertelsmann-stiftung.de/fileadmin/files/BSt/Publikationen/GrauePublikationen/GP_Local_Economic_Development_Strategic_Planning_and_Practice_Casebook.pdf